
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

---

26 mars 2025

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Dagö, Rådhuset Visborg, 26 mars 2025, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Oscar Lindster (S) Thomas Karlström (S), tjug ersättare Fredrik Gradelius (C), tjug ersättare Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Saga Carlgren (V)
Ersättare	Maya Arfvidson (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 95 - 101 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 95 - 102 Thomas Bjuresten, näringslivsstrateg, RSF, § 98 Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 98 - 99 Katrín Rindlaug, strateg, RSF, § 98 - 99 Lars-Göran Uddholm, tf säkerhetsdirektör, RSF, § 100 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 100 - 105 Frida Brunner, projektledare, SBF, § 100 - 101 Jenny Sandberg, samhällsplanerare, SBF, § 100 - 101 Max Sundberg Wallman, planarkitekt, SBF, § 100 - 101 Jenny Iversjö, mark- och exploateringschef, SBF, § 102 - 105 Alexander Sorby Haddad, mark- och exploateringsstrateg, SBF, § 102, 103, 110 Christian Hegardt, projektledare, SBF, § 103 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 106 Anton Frick, mark- och exploateringsingenjör, SBF, § 103 - 105 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 106 - 113 Karin Leoson, kulturstrateg, RSF, § 106 - 107 Henrik Jörgensen, kollektivtrafikstrateg, RSF, § 107 Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 108 - 109 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 110 Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 110 - 111 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 112

Datum för justering	2 april 2025
Paragrafer	§ 95–114
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Helena Hagstedt Ordförande Meit Fohlin Justerare Fredrik Gradelius

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2025-03-26
Protokollet anslås	2025-04-03
Anslaget tas ned	2025-04-25
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 95	Uppsikt över Region Gotlands koncernföretag under 2024	6
RS AU § 96	Investeringsbehov 2026-2035	8
RS AU § 97	Samverkansavtal om nationell samordning och planering av hälso- och sjukvård inför höjd beredskap och krig	11
RS AU § 98	Information. Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget 2026	13
RS AU § 99	Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering	15
RS AU § 100	Revisionsrapport. Granskning av krisberedskap	18
RS AU § 101	Information. Uppdrag. Förutsättningar, planering och förslag till tematiskt tillägg för energi till Översiktsplan Gotland 2040	21
RS AU § 102	Exploateringsplan och budget 2026-2030	22
RS AU § 103	Idrottshall Visby	25
RS AU § 104	Urvalskriterier för markanvisning av Visby Furiren 1	28
RS AU § 105	Uppdrag. Utreda möjlighet att köpa lokaler/fastigheter av Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB (SBB)	30
RS AU § 106	Uppdrag. Utreda införande av förmånscyklar.	32
RS AU § 107	Uppdrag. Samverkan regional kollektivtrafik och primärkommunalt uppdrag	33
RS AU § 108	Uppdrag. Ny energiplan	35
RS AU § 109	Remiss. Betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89)	37
RS AU § 110	Remiss. Förslag till: Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för framställan av cement i Slite, Region Gotland	40
RS AU § 111	Remiss. Förslag till beslut för nytt naturreservat i marin miljö - Karlsöarnas havsområde dnr 1974-2024	44
RS AU § 112	Remiss. Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84)	48
RS AU § 113	Medborgarförslag. Billigare alternativ till färjeförbindelse	49
RS AU § 114	Regiondirektörens information	51

RS AU § 95 Uppsikt över Region Gotlands koncernföretag under 2024

Ärendenummer: RS 2025/395

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Verksamheten som AB Gotlandshem med dotterbolag har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Wisby Strand Congress & Event AB har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Energi AB med dotterbolag har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Filmfond AB (svb) har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Almi företagspartner Gotland AB har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotland Grönt Centrum AB (svb) har bedrivit under 2024 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Sammanfattning

Regionstyrelsen ska enligt 6 kap. 9§ Kommunallagen årligen pröva om den verksamhet som regionens aktiebolag bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om regionstyrelsen i sin prövning finner att så inte är fallet ska regionstyrelsen lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Granskningen avser Region Gotlands helägda bolag och de delägda aktiebolag där regionen har ett betydande inflytande, det vill säga att röstinnehavet i bolaget överstiger 20 %. Dessa bolag ingår i regionkoncernen och benämns koncernföretag. Under verksamhetsåret 2024 utgjordes koncernföretagen av sex hel- eller delägda aktiebolag.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2024 är förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och att arbetet i bolagen har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2024 är förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands aktieägarpolicy*

Bolagsordning och ägardirektiv för respektive bolag*

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-17

*Länk: <https://gotland.se/region-och-politik/sa-styrs-region-gotland/forfattningssamling-och-styrande-dokument/bolagsordningar-stiftelser-och-stadgar>

RS AU § 96   Investeringsbehov 2026-2035

Ärendenummer: RS 2024/2367

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Som en del av planeringsunderlaget inför beslut om prioritering av investeringar tar nämnderna fram en plan över investeringsbehovet på 10 års sikt. Planerna baseras på den demografiska utvecklingen samt förändrade behov exempelvis utifrån nya lag- eller myndighetskrav eller teknisk utveckling. Oftast uppstår investeringsbehovet i verksamheten men kan också uppstå centralt genom samordnade insatser för att utveckla Gotland. De långsiktiga investeringsbehoven är samordnade med lokalbehovsplanen och är utgångspunkt för nämndernas förslag till prioritering som sedan presenteras i mål- och budgetskrivelsen.

Nämndernas investeringsbehov är fortsatt stora den kommande 10-årsperioden. Detta gäller både behov av nya lokaler och behov av investeringar i VA, avfall, mark- och stadsmiljö, gator och vägar. Även behov av klimatrelaterade investeringar börjar bli tydliga.

Utgångsläget för det årliga investeringsutrymmet är regionens resultat, avskrivningsutrymme samt del av avsättningar. Under förutsättning att resultatet hamnar på minst 150 mnkr är det ekonomiska investeringsutrymmet 500 mnkr per år i den skattefinansierade verksamheten. Ett av de finansiella målen är att självfinansieringsgraden av investeringar i skattefinansierad verksamhet ska vara 100 procent. De sammanställda investeringsbehoven som finns beskrivna i det här ärendet uppgår till knappt 900 mnkr per år i skattefinansierad verksamhet.

I lokalförsörjningsplanen, som beslutats av regionstyrelsen, ingår åtgärder för att öka kapaciteten inom äldreboenden, LSS-bostäder, SoL-bostäder, ny idrottshall i Visby och anläggningar för ridsport samt ny ishall. Planen innehåller även åtgärder för att ersätta eller reinvestera i befintliga lokaler, såsom att ersätta modulbyggnader inom grund- och förskolan, lokaler för vuxenskolan, brandstationer, lokaler för teknikförvaltningens verksamheter på Skarphäll och ombyggnad av hamnterminalen. Flera ombyggnationer på Visby lasarett finns med i planen och pågår kontinuerligt, planen innehåller även kommande ombyggnationer för primärvården på Korpen området.

Vilka lokalinvesteringar som slutligen ska genomföras beslutas i samband med regionfullmäktiges budgetbeslutet.

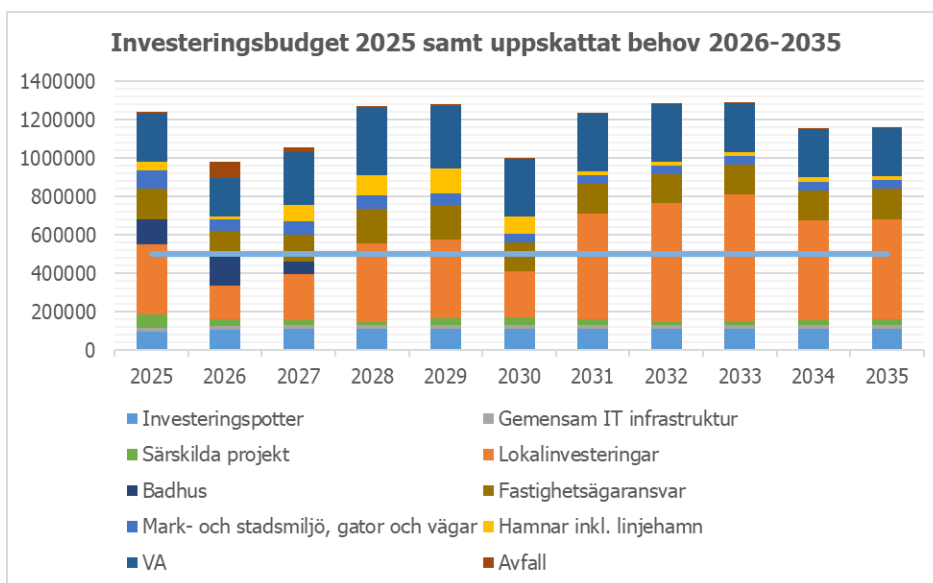

Hälso- och sjukvården har, och kommer fortsatt att ha, behov av omfattande investeringar i lokaler. Under kommande tioårsperiod finns två stora huvudområden där investeringar planeras bli omfattande. Huvudområdena är Visby lasarett och primärvården. Den demografiska utvecklingen med fler äldre på Gotland innebär ett ökat behov av boende för äldre.

I den taxefinansierade verksamheten finns stora behov av VA investeringar för att säkra Gotlands vattenförsörjning men även för att reinvestera i de befintliga anläggningarna och förnya ledningsnätet. Behovet bedöms uppgå till cirka 380 mnkr per år.

Budgeterade investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till 530 mnkr 2025 respektive 605 mnkr 2026. Regionstyrelsen har i samband med budgetbeslutet 2025 gett ett uppdrag om att investeringarna i skattefinansierad verksamhet inte ska överstiga 1,5 miljarder kronor totalt under åren 2025-2027. Ett underlag för prioritering presenteras på budgetberedningen.

Beslutad investeringsbudget inklusive kompletteringsbudget för 2025 uppgår till totalt 1 241 mnkr.

Sammanlagt beräknas det totala investeringsbehovet uppgå till nästan 12 miljarder kronor kommande 10 års period. Det kommer inte att vara ekonomiskt eller resursmässigt möjligt att investera i den takten.

Bedömning

Lågkonjunkturen och den höga inflationen innebär att Region Gotlands ekonomiska förutsättningar att genomföra omfattande investeringar är begränsade. En kraftig prioritering kommer att behöva genomföras utifrån en genomtänkt strategi. De omfattande investeringsbehov som beskrivs från nämnderna kommer inte att kunna genomföras inom den tidsram som angetts.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör,
regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Långsiktiga investeringsbehov 10 år regionstyrelsen, 2025-01-29

Investeringsbehov 2026-2035 barn- och utbildningsnämnden, 2024-02-05

Investeringsbehov 2026-2035 hälso- och sjukvårdsnämnden, 2025-02-05

Investeringsbehov 2026 -2035 gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden,
2025-02-06

Investeringsbehov 2026-2035 socialnämnden, 2025-02-06

Investeringsbehov 2026-2035 tekniska nämnden, 2025-02-12

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-03-11

RS AU § 97 Samverkansavtal om nationell samordning och planering av hälso- och sjukvård inför höjd beredskap och krig

Ärendenummer: RS 2024/1425

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Samverkansavtal om nationell samordning och planering av hälso- och sjukvård inför höjd beredskap och krig godkänns.

Sammanfattning

Sveriges regioners ansvarar för flera samhällsviktiga funktioner, såväl i fredstid som vid höjd beredskap och krig. Regionernas ansvar inom totalförsvaret kräver samverkan med andra regioner, kommuner, privata aktörer och statliga myndigheter. För att undvika en splittrad planering av totalförsvaret krävs gemensamma strukturer, gemensam planering och gemensamt ansvarstagande. Samverkan och samarbete mellan regionerna har utvecklats i syfte att säkerställa regionernas del i ett robust totalförsvaret. En ökad samverkan mellan regionerna underlättar också den statliga planeringen och förmågan att möta NATO:s krav inom ramen för Sveriges medlemskap. Hälso- och sjukvården har en central plats i totalförsvaret. En fungerande sjukvård i fred är en förutsättning för en fungerande sjukvård i krig.

Den regiongemensamma beredningsfunktionen

Med beaktande av det finns ett behov av att samverka i syfte att bidra till nå ett robust totalförsvaret har samtliga 21 regioner under 2025 beslutat att delta i nationell samordning och planering av hälso- och sjukvård inför och under höjd beredskap och krig (NSPL). Av besluten framgår att det arbete som krävs för att realisera detta kommer att samordnas och utvecklas i en gemensam beredningsfunktion. Funktionen benämns Nationell samordning planering (NSPL). Kansliets roll är att stödja regionerna för att stärka den samlade ledningsförmågan under höjd beredskap och vid krig. Regionerna deltar i gemensam nationell samordning och planering, men ledningen av de verksamheter som behövs under höjd beredskap och krig ligger fortsatt kvar hos respektive regionstyrelse. Beslutsfattande åligger respektive region.

Region Uppsala kommer att vara värd för den regiongemensamma beredningsfunktionen. Region Uppsala kommer att ansvara för att information som beredningsfunktionen NSPL hanterar behandlas på ett säkert sätt utifrån gällande lagar och regler, att säker kommunikation upprätthålls och att verksamheten bedrivs i säkra lokaler. Vidare ansvarar Region Uppsala för att beredningsfunktionens personal vid behov genomgår säkerhetsprövning.

Samverkan genom avtal

Kommunallagen ger regioner möjlighet att samverka via kommunalförbund, gemensam nämnd och samverkansavtal. En kommunalrättslig samverkan genom avtal bedöms kunna ge den flexibilitet som krävs för att alla regioner, med dess individuella förutsättningar, ska kunna bidra i arbetet med att uppnå en ledningsförmåga under höjd beredskap och vid krig.

Av avtalet framgår bland annat:

- avtalets parter,
- vilka uppgifter och tjänster som avtalet omfattar,
- avtalstiden,
- ordning för lösandet av tvister mellan parterna,
- ekonomiska villkor och former för redovisning med mera, samt villkoren för avtalets upphörande.

Kostnader och finansiering

Projektet leds av Region Uppsala. Kansliet finansieras gemensamt av regionerna. Kostnaden baseras på ett fast belopp som är samma för alla regioner (34 procent) och en rörlig del (66 procent) beräknat på respektive regions befolkning. För Region Gotlands del hanteras kostnaden genom beredskaps- och säkerhetsavdelningen inom regionstyrelseförvaltningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Stefan Hollmark, regiondirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samverkansavtal

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-07

RS AU § 98 Information. Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget 2026

Ärendenummer: RS 2025/302

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om verksamhetsbidrag tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland beviljar årligen verksamhetsbidrag till ett antal företagsfrämjande organisationer som bedöms fylla en viktig funktion i det företagsfrämjande systemet. Regionstyrelseförvaltningen sammanfattar i denna tjänsteskrivelse berörda organisationers äskanden, avtal och verksamhet, samt lämnar förslag till bidrag.

Organisation	Beslut 2025	Äskande 2026	Förslag 2026
ALMI Företagspartner AB	4 320 tkr	4 320 tkr	4 320 tkr
Science Park Gotland	2 700 tkr	2 781 tkr	separat ärende
Visby Centrum AB	500 tkr	500 tkr	500 tkr
Ung Företagsamhet Gotland	500 tkr	700 tkr	600 tkr
Coompanion Gotland	400 tkr	659 tkr	500 tkr
Gotlands Filmfond AB	0 tkr	1 500 tkr	1 500 tkr
Medeltidsveckan	300 tkr	300 tkr	300 tkr
Gotland Grönt Centrum AB	4 800 tkr	4 800 tkr	4 800 tkr
Rindi kårhuslokaler	765 tkr	772 tkr	772 tkr
Utökning näringslivsanslaget			2 000 tkr
Summa	15 785 tkr	16 332 tkr	15 292 tkr

Bedömning

Region Gotlands ekonomi är ansträngd och allmän återhållsamhet krävs för att skapa en ekonomi i balans. Samtidigt är samhället, föreningar och näringslivsfrämjande organisationer trängda av en turbulent och kostnadsdriven samhällsutveckling parallellt med att man arbetar för att bibehålla utvecklingskraften på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen anser därför att det under svåra ekonomiska tider är av än större betydelse att de näringslivsfrämjande verksamheterna kan fortsätta stödja, inspirera och bedriva näringslivsutvecklande och entreprenöriella verksamheter.

Utöver årliga verksamhetsbidrag syftar näringslivsanslaget till att skapa utrymme för Region Gotland att under verksamhetsåret kunna vara agila i relation till näringslivsutvecklande insatser och behov. Detta utrymme har successivt minskat vilket försvårar möjligheten att stödja näringslivet i angelägna frågor.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att anslaget behöver utökas och kan komma att utökas ytterligare beroende på hur beslut tas i det separata ärendet kring Science Park Gotland.

Förslagen bygger på en sammanvägd bedömning och prioritering mellan verksamheterna utifrån de behov som redovisats i de olika äskandena.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför regionstyrelsen att bevilja finansiering i enlighet med upprättat förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Thomas Bjuresten, näringslivstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar på att beslutsformuleringen ändras till ”Information om verksamhetsbidrag tas emot” för att sedan ta ärendet vidare till budgetberedningen 2025.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 SPG Ansökan inkom 2025-01-31

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 UF Ansökan inkom 2025-01-30

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 Coompanion. Ansökan inkom 2025-01-27

Avtal RG MTV 2023-2025

RS 2024/520 Partneravtal mellan Visby Centrum AB och Region Gotland avseende utveckling av Visby stadskärna.

RS 2024/1847 Omstrukturering av Almi företagspartner

RS 2012/229 Hyresbidrag till Rindi

Saknas Gotlands Filmfond- har bett om underlag

RS AU § 99   Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att, för regionstyrelsen, under varje kvartal 2024 redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till de framtagna aktivitetsplanerna vad gäller jämställdhetsintegrering.

Det innebär att samtliga förvaltningar nu har arbetat med sin respektive process under ett år och detta är därmed den sista återrapporteringen för aktuellt uppdrag.

Samtliga förvaltningar har arbetat med ett utvalt centralt utvecklingsområde vilket innebär att ett område är specifikt kartlagt och analyserat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet är också ett sätt att utpröva en metod som framåt kan användas i större skala.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken med att arbeta i process med att jämställdhetsintegrera ett specifikt område med metoden 4 R, ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR (EU-deklaration Jämställdhet mellan kvinnor och män). Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom som i kommande utvecklingsprocesser kan antas ge bestående förändringar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Det systematiska arbetet med att följa upp, bedöma och konkretisera arbetet ger underlag för att välja de insatser som bör planeras för kommande verksamhetsperiod. Systematiken i arbetet med att följa upp och planera kommande utvecklingsarbete är därför vår årliga handlingsplan i arbetet med EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män (CEMR).

Bedömning

I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att påverka samhället och sina egna liv. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla beslut, på alla nivåer och i alla steg av processen, vilket innebär att jämställdhetsperspektivet måste finnas med i det dagliga arbetet. Det dagliga arbetet innebär där beslut genomförs, eller en fördelning av resurser, eller där normer efterlevs. Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av verksamheter (och dess styrning).

Ett exempel på praktiskt jämställdhetsintegrerande arbete är när ett avgränsat utvalt utvecklingsområde som har central betydelse för förvaltningen kartläggs och analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv – vilket innebär att arbetet påverkar övrig verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken är tillämpbar i verksamheter och processer och antas ge bestående förändringar. Att arbetet blir ett samlande arbete gällande jämställdhetsintegrering. Arbetet som pågår är ett målmedvetet långsiktigt arbete och förvaltningarna bedöms göra förflyttningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Metodiken med 4R-metoden har valts utifrån att vara en tankebanan som möjliggör för verksamheter att göra en avgränsad utvecklingsprocess, för att kunna ge möjligheter för förändringar. Det ger trygghet och möjlighet för att kunna fortsätta arbetet med nya utvecklingsområden.

Samtliga förvaltningar har arbetat med sina respektive utvecklingsprocesser inom ledningsgrupperna och i vissa förvaltningar deltar jämställdhetsstrategen regelbundet. Mötena är framåtsyftande, resonerande och analytiska och arbetet bedöms därför ge en högre medvetenhet och tydligt fokus på jämställdhet. Förvaltningarna har ett aktivt processarbete. Arbetet har också inneburit utmaningar, vilka främst syns i skillnader i att förvalta uppdrag inom förvaltningarnas respektive verksamhetsplaneringar. Förvaltningarna har därför arbetat olika och kommit olika långt. Olikheterna är synliga, men genom att jämställdhetsintegrerande utvecklingsprocesser finns i befintlig struktur bedöms utvecklingsprocesserna nå större framgång genom att systemet är mer robust och stabilt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att arbetet med jämställdhetsintegrering kan och bör fortsätta följas upp inom ramen för befintlig uppföljningsprocess där respektive förvaltningsledning rapporterar arbetet utifrån CEMR EU-deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män. Där finns numera ett ännu tydligare utrymme att presentera respektive års kartläggning och analys – vilket ger ett förbättringsarbete för kommande verksamhetsplanering. Det ger kontinuitet inom befintliga processer, samt en plan för arbetet inom varje förvaltning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katrin Rindlaug, strateg och Stefaan De Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare hantering och förtydligande i underlaget behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-03

RS AU § 100   Revisionsrapport. Granskning av krisberedskap

Ärendenummer: RS 2024/2310

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna förvaltningens svar och lämnar det till revisorerna som sitt eget.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över reglementen och ägardirektiv i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över behov i form av ökad information och stöd till nämnder och bolag för att säkerställa genomförande av risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och kontinuitetshantering.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över uppföljning och återrapportering genom att bland annat följa upp krisberedskapsarbetet i årsredovisningen.
- Återrapportering ska ske till regionstyrelsens sammanträde i juni 2025.

Sammanfattning

På uppdrag av revisorerna i Region Gotland har KPMG genomfört en granskning av regionstyrelsens övergripande krisberedskapsarbete samt dess verksamhetsspecifika krisberedskap i nämnder och bolag. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen bedriver ett ändamålsenligt övergripande och sammanhållet krisberedskapsarbete.

Granskningens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att regionstyrelsen delvis bedriver ett ändamålsenligt övergripande och sammanhållet krisberedskapsarbete.

Utifrån resultatet av granskningen rekommenderar revisorerna regionstyrelsen att:

- Föreslå för regionfullmäktige att revidera barn- och utbildningsnämndens, gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens, tekniska nämnden samt miljö- och bygglovsnämndens reglementen i syfte att säkerställa att nämndernas ansvar för krisberedskap framgår av dessa.
- Föreslå för fullmäktige att revidera AB Gotlandshems ägardirektiv i syfte att säkerställa att bolagets ansvar för krisberedskap framgår.
- Anta en regionövergripande utbildnings- och övningsplan.
- Säkerställa att risk- och sårbarhetsanalyser framtas i nämnder och bolag i enlighet med vad som anges i policy för civil beredskap.

- Säkerställa att kontinuitetsarbetet genomförs i nämnder och bolag i enlighet med vad som anges i policy för civil beredskap.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbetet

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i revisorernas bedömning och anser att rekommendationerna är väl avvägda. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att revisorernas rekommendationer omhändertas genom att regionstyrelsen föreslår att reglementen och ägardirektiv ska ses över i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag, att regionstyrelsen ser över behov i form av ökad information och stöd till nämnder och bolag för att säkerställa genomförande av risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och framtagning av kontinuitetshantering, samt att regionstyrelsen följer upp krisberedskapsarbetet i årsredovisningen.

Rekommendationen om att anta en regionövergripande utbildnings- och övningsplan har redan genomförts (fastställd 2024-10-31).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i revisorernas bedömning och anser att rekommendationerna är väl avvägda. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att revisorernas rekommendationer omhändertas genom att regionstyrelsen:

- Föreslår för regionfullmäktige att reglementen och ägardirektiv ska ses över i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.
- Ser över behov i form av ökad information och stöd till nämnder och bolag för att säkerställa genomförande av risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och kontinuitetshantering.
- Ser över uppföljning och återrapportering genom att bland annat följa upp krisberedskapsarbetet i årsredovisningen.

Rekommendationen om att anta en regionövergripande utbildnings- och övningsplan har redan genomförts (fastställd 2024-10-31).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras Av Lars-Göran Uddholm, tf säkerhetsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att:

- Regiondirektören får i uppdrag att se över reglementen och ägardirektiv i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över behov i form av ökad information och stöd till nämnder och bolag för att säkerställa

genomförande av risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och
kontinuitetshantering.

- Regiondirektören får i uppdrag att se över uppföljning och återrapportering genom att bland annat följa upp krisberedskapsarbetet i årsredovisningen.
- Återrapportering ska ske till regionstyrelsens sammanträde i juni 2025.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Missiv revisorerna granskning av krisberedskap daterad 2025-01-21

Revisionsrapport granskning av krisberedskap inkom 2025-02-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-12

RS AU § 101 Information. Uppdrag. Förutsättningar, planering och förslag till tematiskt tillägg för energi till Översiktsplan Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2025/513

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Politisk referensgrupp i form av utökad RSAU-grupp ska tillföras för processen för Tematiskt Tillägg.

Sammanfattning

I samband med att regionfullmäktige antog Översiktsplan Vårt Gotland 2040, 2025-02-17, § 9 fick regionstyrelsen i uppdrag att ta fram förutsättningar och förslag till tematiskt tillägg för energi till den nya översiktsplanen. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen den 18 juni 2025.

Mot bakgrund av detta uppdrag föreligger ett behov från förvaltningen att i ett tidigt skede föra dialog med regionstyrelsen gällande förväntningar på ett kommande tematiskt tillägg för energi till Översiktsplan. Förvaltningen ser även ett behov av att tillsätta en politisk referensgrupp för uppdraget redan tidigt i processen.

Bedömning

Förvaltningen anser att en tidig dialog behöver föras med regionstyrelsen kring förväntningar såsom exempelvis avgränsning och tidplan för att få vägledning i det fortsatta arbetet med uppdraget. Förvaltningen anser att denna dialog behöver ske tidigt i processen för att projektplaneringen ska bli tidseffektiv och linjera med den politiska ledningens förväntningar, innan ärendet ska återrapporteras till regionstyrelsen den 18 juni 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Sandberg, projektledare och Max Sundberg Wallman, planarkitekt, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande yrkar att ytterligare beslutspunkt läggs till:

- Politisk referensgrupp i form av utökad RSAU-grupp ska tillföras för processen för Tematiskt Tillägg.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-11

RS AU § 102   Exploateringsplan och budget 2026-2030

Ärendenummer: RS 2025/427

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Förslag till exploateringsplan och budget för 2026-2030 godkänns av regionstyrelsen och sänds vidare till budgetberedningen för beslut.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas förslag till exploateringsplan och budget för 2026-2030. I syfte att skapa förutsättningar för en förvaltningsövergripande prioritering av resurser, både ekonomiska och personella, finns förslag på prioritering mellan de olika exploateringsprojekten.

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Dokumentet ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden.

Dokumentet innehåller information om investeringsbehov för infrastrukturanläggningar för vilka regionen ska vara huvudman, där ingår investeringar i vatten och avlopp, gator, gång- och cykelvägar, belysning och park. Kostnader för utbyggnad finansieras genom försäljning av mark i de fall regionen äger mark som ska utvecklas, eller genom exploateringsbidrag från byggherrar. Vidare redovisar dokumentet även kostnader för att iordningställa mark inför en försäljning. Kostnader och intäkter för exploateringsprojekten beräknas och redovisas på årsbasis.

Vid upprättande av exploateringsbudget är det, förutom att redovisa inkomster och utgifter, viktigt att visa projektets påverkan på driftbudgeten.

Exploateringsplan och budget ska därför innehålla både en exploateringskalkyl och en beskrivning av effekter på driftbudgeten för varje exploateringsområde.

Det totala behovet av exploateringsbudget 2026-2030 redovisas i tabellen nedan. Det totala behovet av exploateringsbudget är 520 900 tkr år 2026-2030. Stadsutveckling Visborg har behov av 459 000 tkr av den totala exploateringsbudgeten.

Detaljerade kalkyler för respektive projekt finns som bilagor till denna tjänsteskrivelse.

Exploateringsbudgeten får påverkan på miljö- och byggnämndens driftbudget i form av driftkostnader för personal i exploateringsprojekt, förstudier och utredningar samt tekniska nämndens driftbudget i form av driftkostnader för

personella resurser, kapitalkostnader och kostnader för drift och underhåll av utbyggda anläggningar. Driftkostnaderna finns definierade i de detaljerade kalkylerna som finns framtagna för respektive projekt. Miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden utgår från kalkylerna och ansöker om kompensation för kostnaderna i mål och budget. Det är viktigt att både miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden tilldelas ekonomiska och personella resurser kopplat till exploatering även i regionens mål och budget. Risken är annars att exploateringsprojekt som påbörjats behöver skjutas upp eller avbrytas.

Stadsutveckling Visborg

För Stadsutvecklingsprojekt Visborg, som är regionens största stadsutvecklingsprojekt, har succesivt under projektets gång och som följd av genomförda utredningar, mer information framkommit som visar på flera utmaningar med den planerade exploateringen. Visborgsområdet ligger inom skyddszon för dricksvattentäkter och området är mycket flackt vilket medför att avrinningen från området är en utmaning. Utmaningar finns också kring investeringar som behöver genomföras i vatten och avlopp som kommer generera en betydande påverkan på VA-kollektivet men även kring tillståndsfrågor kopplat till naturskydd. För de utmaningar som har identifierats, framförallt kopplat till vatten och avlopp, pågår utredningar där fokus 2025 är på dagvatten- och skyfallshantering och grundvattnets sårbarhet. För de redan genomförda utredningarna pågår en sammanställning och analys som avses kunna presenteras under 2025 och ligga till grund för Visborgsområdets vidare utveckling och exploatering.

Bedömning

Föreliggande förslag till exploateringsbudget utgår i från idag kända förhållanden och redovisas i enlighet med nya redovisningsriktlinjer som antogs i januari 2022. Förvaltningens bedömning är att regionstyrelsen kan godkänna förslag till exploateringsplan och budget och skicka den vidare till budgetberedningen för beslut.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsplan och budget redovisas i enlighet med gällande redovisningsriktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Exploateringsplan och budget ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under

den kommande femårsperioden. Då ett exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan barnperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan jämställdhetsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan landsbygdsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat landsbygdsutveckling.

6. Klimat och miljöperspektiv

I samband med att exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, mark- och exploateringschef och Alexander Sorby Haddad, avdelningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-07

RS AU § 103 Idrottshall Visby

Ärendenummer: RS 2024/1765

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Startpromemoria avseende Idrottshall Visby godkänns.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en Heritage Impact Assessment (HIA) för Hästen 1.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram underlag för process för tillfälligt bygglov för idrottshall.

Sammanfattning

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) inkom, 2023-01-13, med en beställning till samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) som avsåg att lokalisera lämplig mark för uppförandet av en ny idrottshall för främst Solbergaskolans idrottsbehov. För att utreda möjlig mark- och planberedskap initierades en förstudie genom beslut om godkännande av förstudiedirektiv 2023-03-09.

Dialogmöten med berörda planeringsfunktioner, intressenter och beställaren har genomförts inom förstudiens ram. Vid möten har framkommit att det finns flera målkonflikter som påverkar utvecklingen inom samtliga områden som undersökts. Mot bakgrund av ovanstående beslutade förstudiens styrgrupp att avgränsa arbetet till tre undersökningsytor vilka preliminärt bedömts som mest framkomliga eller lämpliga. Förslagen skickades därefter ut på remiss till berörda verksamheter. Inkomna remissvar bereddes till regionstyrelsen för inriktningsbeslut om vilket eller vilka områden förstudien fortsättningsvis skulle fokusera på. Regionstyrelsen beslutade att förstudien fortsatt ska fokusera på den västra delen av fastigheten Visby Artilleriet 1:38 och den östra delen av Visby Hästen 1, RS § 254 2024-09-05.

Upprättad startpromemoria (Start-PM) föreslår ett genomförande av ett exploateringsprojekt avseende del av Visby Artilleriet 1:38.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att det för båda områden, Visby Hästen 1 och Visby Artilleriet 1:38 finns förutsättningar för exploatering ur ett tekniskt perspektiv. Det finns förutsättningar för anslutning till befintlig infrastruktur för VA, el, gata samt gång- och cykelväg. Platserna har nära till kollektivtrafik och har sannolikt förutsättningar att lösa dagvattenfrågor vid utbyggnad. Även om uppgifter om fiber och fjärrvärme inte har inkommit bedöms det som sannolikt att även denna infrastruktur är möjlig att ansluta till med hänsyn till att platserna är belägna centralt i Visby.

För båda områdena finns möjlighet för synergieffekter med närliggande idrottsanläggningar både för skola och kultur- och fritidsaktivitet.

För båda platserna är trafik och parkering stora utmaningar varför ett ställningstagande behöver göras huruvida en idrottshall ska tillgodose såväl behov för skola som kultur- och fritidsaktivitet. Om krav ställs på att idrottshallen även ska inrymma läktarplatser och utrymmen för uthyrning med mera krävs förutom en större byggnad, även mer ytor för parkering och andra trafikordningar. Mark- och exploateringsverksamheten gör bedömningen att det inom det två aktuella utredningsytorna planeringsmässigt är mer lämpligt att anpassa idrottshallens utformning till att endast avse skolverksamhetens behov för att hålla ner den områdespåverkan en ny idrottshall skulle innebära inom det område som beslutas för lokalisering. En fullständig analys av detta behöver göras inom ramen för ett framtida planprogram eller exploaterings- eller investeringsprojekt.

Ur ett planeringsperspektiv finns flera motstående allmänna intressen inom båda områdena.

Vilken lokalisering, och huruvida en utbyggnad sker som ett exploaterings- eller investeringsprojekt, beror huvudsakligen på hur Region Gotland vill prioritera grönytor och ekotjänster gentemot möjligt utveckling av Östercentrum och försiktighetsmått avseende världsarv och kulturmiljöfrågor.

Den områdespåverkan som en ny idrottshall skulle medföra bedöms vara lägre avseende förlorad grönyta inom Visby Artilleriet 1:38 jämfört med potentiell risk om påverkan på världsarv och annan möjlig utveckling inom Östercentrum med närområde ifall om lokalisering sker inom Visby Hästen 1. Därför görs den samlade bedömningen, med stöd av regionarkitekt, där del av fastigheten Visby Artilleriet 1:38 föreslås som den mest lämpliga lokaliseringen för uppförandet av en idrottshall.

Förvaltningen föreslår regionstyrelsen att besluta om att startpromemoria avseende idrottshall Visby godkänns, samt att regiondirektören får i uppdrag att upprätta projektdirektiv för genomförandet av ett exploateringsprojekt för del av Visby Artilleriet 1:38 inklusive detaljplan.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut strider mot Översiktsplan vårt Gotland 2040 samt Region Gotlands grönplan. Förvaltningen gör bedömningen att det givet den begränsade tillgängligheten på mark i Visby stad samt kring de planeringsförutsättningar som redogörs för i upprättat start-PM finns skäl att göra avsteg från ovan nämnda styrande dokument.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är förenligt med kostnader för Region Gotland som avser genomförandet av både exploaterings- och investeringsprojekt för att möjliggöra för uppförandet av en ny idrottshall.

För exploateringsprojektet behöver tilläggsanslag äskas i samband med att exploateringsprojektets delprojekt avseende detaljplan initieras.

Investeringsmedel för uppförandet av en idrottshall är sedan tidigare beviljat.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är positivt ur ett barn perspektiv då det möjliggör för skolidrott.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv då möjlighet för idrott

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuell.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut, då det inte är förenligt med Region Gotlands grönplan, är negativt ur ett miljöperspektiv men att skedelindringshierarkin bör tillämpas för att arbeta in och återskapa de gröna värden som kan gå förlorade på andra sätt i den föreslagna exploateringen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, avdelningschef och Christian Hegardt, projektledare, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande yrkar att

- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en Heritage Impact Assessment (HIA) för Hästen 1.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram underlag för process för tillfälligt bygglov för idrottshall.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-09-05, § 254

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-10

Startpromemoria Idrottshall Visby

RS AU § 104 Urvalskriterier för markanvisning av Visby Furiren 1

Ärendenummer: RS 2024/2153

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Urvalskriterier, kvalificeringskrav och prospekt för markanvisning av Visby Furiren 1 godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-01-29, § 26 att ge regiondirektören i uppdrag att utlysa fastigheten Gotland Visby Furiren 1 för markanvisning med ett anbuds-förfarande. Detaljplanen anger användningen bostäder i form av rad- eller kedjehus i två våningar och medger uppskattningsvis byggrätt för upp till 15 bostäder.

Gällande rutin vid anbuds-förfarande anger att regionstyrelsen beslutar om grundförutsättningar och urvalskriterier inför genomförandet av markanvisningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett prospekt som innehåller information om fastigheten, markanvisningen och detaljplanen som ska förmedlas till spekulanter. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår även ett antal kvalificeringskrav för att anbud ska godkännas. Om en anbudsgivare inte uppfyller dessa krav kommer anbud inte att beaktas. Anbud som uppfyller kvalificeringskraven utvärderas på högsta köpeskillning.

Följande kvalificeringskrav ställs upp för anbudsgivare:

- Anbudsgivare ska uppvisa ett referensprojekt av jämförbar storlek och omfattning.
- Anbudsgivare ska inkomma med årsredovisningar för de senaste tre åren.
- Anbudsgivare ska ha tagit del av Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

I huvudsak innehåller prospektet följande:

- En beskrivning av detaljplanens förutsättningar såsom byggrätt, hustyp och exploateringsgrad.
- En beskrivning av detaljplanens inriktning avseende gestaltning och utformning.
- Upplysningar om detaljplanens bestämmelser inför framtida bygglovsansökan.
- Upplysningar om krav som kommer att ställas i markanvisningsavtal och överlåtelseavtal, samt hänvisning till Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

Bedömning

Kriterierna för markanvisningen följer Region Gotlands antagna riktlinjer och förvaltningen bedömer därmed att urvalskriterier, kvalificeringskrav och prospekt för markanvisning av Visby Furiren 1 kan godkännas. Inför publicering kan prospektets utformning komma att ändras, dock utan att förändra sakinnehållet.

Kriterierna för markanvisningen följer Region Gotlands antagna riktlinjer.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-01-29, § 26
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-03
Prospekt Furiren 1

RS AU § 105 Uppdrag. Utreda möjlighet att köpa lokaler/fastigheter av Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB (SBB)

Ärendenummer: RS 2023/2392

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att avsluta förhandlingar med Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB (SBB).

Sammanfattning

Under regionstyrelsens sammanträde 2024-09-05 beslutades att:

- Regiondirektören ges i uppdrag att gå vidare i processen och förhandla med Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB.
- Regionstyrelsen beslutar att ge regiondirektören mandat att teckna en avsiktsförklaring med Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB.

Efter beslutet har förhandlingar genomförts med Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB. Region Gotland har tittat på äga-/hyrakalkyler, värderingar och även på de investeringsbehov som finns i berörda fastigheter framöver.

I de förhandlingar som har skett mellan Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB och Region Gotland så har prisförväntningarna från bolaget varit högre än regionens värderingar. Utöver värderingen finns även ett investerings- och underhållsbehov i berörda fastigheter som behöver beaktas.

Bedömning

Givet de skillnader som finns mellan värdering och förväntad prisnivå av Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB samt att det finns ett investerings- och underhållsbehov i berörda fastigheter på sikt så rekommenderar regionstyrelseförvaltningen regionstyrelsen att avsluta pågående förhandlingar med Samhällsbyggnadsbolaget i Norden AB.

I regionens riktlinjer *"Försäljning och köp av fastigheter samt upplåtelse av servitut, tomträtt och arrende"* beskrivs att i det fall behov uppstår och möjlighet ges för Region Gotland att förvärva fastighet, såväl bebyggd som obebyggd, får köpeskillingen aldrig överstiga marknadsvärdet. Marknadsvärdet kan fastställas via budgivning på marknaden eller genom en oberoende fastighetsvärdering. Förslag till beslut följer regionens riktlinjer.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-09-05, § 253

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-23

RS AU § 106 Uppdrag. Utreda införande av förmånscyklar.

Ärendenummer: RS 2023/1398

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information kring uppdraget att utreda införandet av förmånscyklar godkänns.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde 2023-05-30, § 152 gavs uppdrag att utreda införande av förmånscyklar. Detta uppdrag återrapporterades 24-03-05, § 52. Det gavs vid den återrapporteringen ett nytt uppdrag från regionstyrelsen att återkomma med ett konkret förslag avseende införandet av förmånscyklar § 52.

En arbetsgrupp bestående av HR-direktör, upphandlare, verksamhetsutvecklare inom teknikförvaltningen och enhetschef inom avdelningen för trafik och park på teknikförvaltningen har under perioden tagit fram ett kravunderlag för upphandling av förmånscyklar.

Upphandlingen av förmånscyklar RS 2025/22 annonserades 2025-02-28.

Sista anbudsdag är satt till 2025-03-31.

Sista dag för frågor är satt till 2025-03-21.

Anbudsöppning kommer att ske tisdag den 1 april.

Det råder absolut sekretess kring upphandlingen.

Ambitionen är att kunna erbjuda regionens anställda förmånscyklar innan sommaren 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att godkänna information kring uppdraget att utreda införandet av förmånscyklar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-03-05, § 52

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-12

RS AU § 107 Uppdrag. Samverkan regional kollektivtrafik och primärkommunalt uppdrag

Ärendenummer: RS 2024/1087

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsens sammanträde i januari 2026.

Sammanfattning

I samband med att regionstyrelsen antog Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2024-2033 (RF § 29, 2024-03-25), bifölls yrkandet från Meit Fohlin (S) om att regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur ökad samverkan mellan den regionala kollektivtrafiken och det primärkommunala uppdraget - exempelvis skoltrafiken och skolans behov av idrotts- och kulturesor kan se ut.

En samverkansgrupp initierades i september 2024 med representanter från berörda förvaltningar, teknikförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Teknikförvaltningen ansvarar för den allmänna kollektivtrafiken och för skoltrafiken på uppdrag av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningen ansvarar för kulturplan och uppföljning av kulturgarantin som innebär att varje elev, under sin grundskoletid, ska få ta del av museum, bio, teater, dans och musik.

I samverkansgruppen deltar i nuläget kulturstrateg, fritidsstrateg, verksamhetsutvecklare fritid, kulturskolechef, skolbiosamordnare, kollektivtrafikstrateg och kollektivtrafikkoordinator. Avdelning regional utveckling inom regionstyrelseförvaltningen medverkar i detta initiala skede genom funktionen kollektivtrafikstrateg. Sammankallande är teknikförvaltningen. Mötesfrekvensen för samverkansgruppen är kvartalsvis, men kan ändras efter behov.

Samverkansgruppen har sammanträtt vid tre tillfällen sedan uppdraget initierades under 2024. Under dessa möten har dialogen fokuserat på att identifiera respektive förvaltnings mål, förväntningar, ambitioner och möjliggörande faktorer. I samband med detta har ett antal centrala frågeställningar identifierats, vilka är avgörande för det fortsatta utvecklingsarbetet;

- Kollektivtrafikens roll för att skolor i högre grad ska kunna ta del av utbudet inom *kulturgarantin*.

- Undersöka om det är möjligt att anpassa *bokningssystemet för idrottslokaler* efter kollektivtrafikens tidtabell.
- Undersöka om det är möjligt med en *evenemangslinje*, likt vad som finns på flera platser på fastlandet. Det kan exempelvis vara en linje mellan busstationen och Maxi arena då det förekommer match och bussen ankommer en halvtimme innan matchstart och avgår 20 minuter efter slutsignalen. Det behöver definieras vilka evenemang som avses utifrån genomsnittlig publiksiffra eller liknande.

Separata arbetsgrupper har bildats för att driva respektive fråga vidare.

Samverkansgruppen kommer även att diskutera de förslag som för närvarande tas fram för regionbusstrafiken.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att samverkansgruppen svarar mot uppdraget om ökad samverkan mellan den regionala kollektivtrafiken och det primärkommunala uppdraget. Förvaltningen bedömer att samverkan fungerar väl.

Samverkansgruppen arbetar utifrån koncerngemensamma mål och prioriteringar i Region Gotlands styrmodell. Samverkan kan skapa förutsättningar för förbättrad kollektivtrafik till kultur- och fritidsevenemang som kan minska bilberoendet och därmed koldioxidutsläppen. El- och biogasdriven kollektivtrafik till idrotts- och kulturanläggningar stödjer omställningen till fossilfria transporter. Samverkansgruppen arbete kan också bidra till att öka andelen barn och unga som upplever kultur årligen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Henrik Jørgensen, kollektivtrafikstrateg och Karin Leoson, kulturstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att arbetet med uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsens sammanträde i januari 2026.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-12

RS AU § 108 Uppdrag. Ny energiplan

Ärendenummer: RS 2023/1467

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-09-18, § 138 att ge regionstyrelsen i uppdrag att, i samverkan med berörda aktörer, internt och externt, ta fram en ny energiplan för Gotland som uppfyller lagen om kommunal energiplanering, bidrar till att nå klimatmålen och stödjer samhällets elektrifiering.

Under 2024 har arbetet pågått med underlag till ny energiplan, men omvärldsfaktorer som exempelvis andra uppdrag, underlag och politiska beslut har påverkat möjligheten att färdigställa Energiplanen enligt den ursprungliga tidsplanen. Förvaltningen konstaterar nu att det behövs *ytterligare tid för att bereda och förankra åtgärdsförslag internt, bland annat i Koncernledningsgruppen.*

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att planförslaget inför remiss och antagande hanteras i ett nytt ärende RS 2024/2495 Energi- och klimatplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040. Ärende RS 2023/1467 kommer att därmed att stängas.

Tidsplan för RS 2024/2495 Energi- och klimatplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040- är ändrad igen:

- Planförslag för remiss kommer först till RSAU 6. Det sambereds under 5 mars – 10 maj med övriga förvaltningar, för att de under våren ska ges möjlighet att förbereda remissvar till i september-nämnderna.
- Regionstyrelsen godkänner planförslag för remiss vid RS 6.
- Remissutskick i juli. Remisstid under sommaren till 25 september – inte optimalt: HSN 17 september, MBN 15 september (AU 4 september), TN 17 september (AU 3 september), BUN 18 september (AU 27 augusti)
- Bearbetning efter remiss, 26 september - 10 oktober 2025, (2 arbetsveckor)
- Bearbetat planförslag klart fredag 10 oktober, till RSAU 10 som hålls 5 november 2025.
- Vid RS 11, den 19 november 2025 behandlas planförslaget inför RF.
- Antagande tidigast vid årets sista RF, den 10 december 2025.

Bedömning

Bedömningen är att det under remisstiden kommer att behöva genomföras ett dialog- och förankringsarbete avseende energi- och klimatplanen. Samverkan internt och externt mellan berörda aktörer har varit intensiv ifråga med ett

brett spektrum av energifrågor av olika slag under den tid som arbetet med energiplanen pågått – men det har inte funnits utrymme för dialoger om själva planen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2023-09-18, § 138

Uppföljning Energi 2020, 2023-12-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04

Regionstyrelsen 2024-01-31, § 21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-05

RS AU § 109   Remiss. Betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89)

Ärendenummer: RS 2025/101

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Förslaget yttrande inges till Klimat- och Näringsdepartementet.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag var att analysera hur regelverket för användning av havsområden vid etablering av vindkraft kan förbättras och hur tillståndsprövningen av vindkraft i Sveriges ekonomiska zon kan bli mer effektiv och tydlig.

Betänkandet motiverar och föreslår att det redan från mitten av 2026 införs ett auktionssystem även för svenska havsområden, huvudsakligen med modell från Danmark. Ett par av motiven som anges är dessa:

Vilken projektör som tilldelas ensamrätt för ett område avgörs i ett transparent och konkurrensutsatt förfarande, som maximerar statens intäkt från koncessionsavgifter (eller minimerar statens kostnad för prissäkring om en sådan modell någon gång skulle väljas).

Planeringen skapar en större förutsägbarhet för det resterande elsystemet om var och när havsbaserad vindkraft kommer att uppföras, vilket undanröjer koordinationsproblem och underlättar elnäts- och energiplanering.

Marknaden ger en återkoppling redan vid auktionstillfället om huruvida marknadsförutsättningar bedöms föreligga för en exploatering.

Frågan om statlig prissäkring och liknande åtaganden ligger utanför utredningens direktiv, men utredaren finner det angeläget att det prövningssystem som föreslås är kompatibelt med sådana åtaganden, om regeringen skulle finna det önskvärt i framtiden att införa dem.

I betänkandet föreslås ett paket med regelförenklingar och därtill nödvändiga författningsändringar, främst gällande elnät i havet, för att införa auktionssystemet, ändringarna anges följa EU:s ramverk.

Vidare föreslås i betänkandet olika spår för dels befintliga projekt och dels för nytillkommande projekt.

Betänkandet anger också att ett helt marknadsbaserat auktionssystem sannolikt inte leder till byggnation. Trots att det inte ingick i utredningens direktiv att föreslå finansiella stöd, så förordas i betänkandet, om byggnationen ska komma

igång att tillstånd eller tillåtlighet ges till ett lämpligt urval av befintliga projekt och att för dem tillhandahålla statlig prissäkring eller liknande åtaganden.

Förvaltningens bedömning är att betänkandet visar både på svårigheterna att bygga havsbaserad vindkraft på marknadsvillkor och på problemen med att införa ett styrt förfarande på en i övrigt avreglerad energimarknad. Förslaget till regionstyrelsen är ändå att ställa sig bakom betänkandets förslag, med några tillägg bland annat att stödja förslaget om prissäkring för utvalda befintliga projekt, för att inte orsaka ett mångårigt totalstopp i utbyggnaden.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att i de prognoser för Sveriges framtida elbehov och eltillförsel som främst tas fram av Energimyndigheten, ingår dels ett behov av ökad framtida eltillförsel när el ersätter andra energislag, dels finns en stor post, från omkring mitten av 2030-talet och påföljande årtionde(n) när ett stort antal anläggningar för elproduktion bedöms falla för åldersstrecket. (På Gotland gäller detta dagens vindkraftverk.). Detta trots att det just nu inte råder brist på el och inte heller en prisnivå på el som motiverar nybyggnad. Men ändå behövs det redan nu ges förutsättningar för den utbyggnad som behövs om några år. Förvaltningens bedömning är att remitterat betänkande visar både på svårigheterna att bygga havsbaserad vindkraft på marknadsvillkor och på problemen med att införa ett styrt förfarande på en i övrigt avreglerad energimarknad. Betänkandet i sig ger inte stöd för att ett auktionsförfarande kommer att etableras under 2026. Förslaget till regionstyrelsen är ändå att ställa sig bakom betänkandets förslag, med följande tillägg: För att undvika att stopp för utbyggnaden i väntan på att auktionssystemet införs, ges stöd för förslaget att statlig prissäkring ges till de befintliga projekt som regeringen beviljar tillstånd under övergångstiden. Vidare påpekas att betänkandet saknar förslag på hur genomförd projektering i en redan avslagen tillståndsansökan kan komma att värderas och bedömas i en auktion.

En målbild för regionens energiplanering är att något eller några av de områden där det gavs ett avslag 2024, ändå kan komma att betraktas som lämpade för vindkraft, genom att den tekniska utvecklingen gått framåt ifråga om att möjliggöra samexistens mellan vindkraft, artskyddet och det militära försvaret.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg och Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag, med redaktionella ändringar, och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89), inkom 2025-01-11
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-12

RS AU § 110 Remiss. Förslag till: Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för framställan av cement i Slite, Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/2555

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Region Gotland har av Länsstyrelsen i Gotlands län beretts möjlighet att lämna synpunkter på en remiss från Tillväxtverket gällande utpekande av riksintresse för industriell produktion för område i Slite. Region Gotland har inte getts möjlighet att lämna ett eget yttrande till Tillväxtverket. Länsstyrelsen kommer att väva in synpunkter som Region Gotland lämnar, i det yttrande som Länsstyrelsen lämnar till Tillväxtverket.

Förslag till utpekande avser område för anläggningar för cementindustrin i enlighet med 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden. Remissen omfattar förslag till värdebeskrivning samt karta över området. Produktionen i Slite anses vara avgörande för att upprätthålla Sveriges cementförsörjning, vilket gör verksamheten samhällsviktig och av betydelse för totalförsvaret.

Regionstyrelseförvaltningen har samberett ärendet tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen. De båda förvaltningarna har lämnat synpunkter utifrån sina respektive ansvarsområden och dessa delyttranden har därefter behandlats i miljö- och byggnämnden, (MBNAU 2025-03-06) respektive tekniska nämnden (TNAU 2025-03-12). Nämndernas beslutade yttranden har därefter sammanställts till ett samlat yttrande som tillställs regionstyrelsen för beslut.

Miljö- och byggnämnden anser bland annat att miljö- och hälsomässiga konsekvenser av en fortsatt och eventuellt utökad cementproduktion måste hanteras noggrant för att säkerställa en god boendemiljö i Slite samhälle. Vidare påpekas att riksintresseförslaget kan påverka möjligheterna för bostadsutbyggnad, samhällsutveckling och hållbar turism i Slite och på norra Gotland. Samhällsbyggnadsförvaltningen understryker vikten av att säkerställa att beslutet utformas med hänsyn till de långsiktiga utvecklingsmöjligheterna för Slite och norra Gotland.

Tekniska nämnden konstaterar bland annat att förslaget till riksintresse omfattar mark som Region Gotland äger och där Region Gotland och-/eller tredje part, med Region Gotlands medgivande, äger ledningar för samhällsviktig infrastruktur. Ett utpekande kan få långtgående konsekvenser

för den kommunala infrastrukturen, särskilt vad gäller gatunät och transporter hela Slite området. Det finns också potentiella juridiska intressekonflikter mellan lagstodet för riksintressen enligt miljöbalken och kommunens befogenheter att reglera trafik enligt trafikförordningen. Vidare konstateras att gränsen till förslaget i den geografiska preciseringen på karta är grov och det är inte möjligt att utröna huruvida tillfartsvägarna Skolgatan och Apoteksgatan som leder till Region Gotlands hamnområde, inom fastigheten Gotland Othem Slite 4:18, och Apotekskajen berörs. Vidare omfattas del av Region Gotlands hamnområde av preciseringen och nämnden uttalar att en begränsning av detta inte kan godtas.

Regionstyrelseförvaltningen vill inledningsvis invända mot att Tillväxtverket valt att inte inkludera Region Gotland bland de remissinstanser som getts möjlighet att yttra sig i ärendet. Det är olyckligt att en region och kommun med ansvar för bland annat regional utveckling, beredskapsfrågor och samhällsplanering inom och i anslutning till det aktuella området, inte ges möjlighet till en direkt dialog med remissmyndigheten i fråga.

Förvaltningen vill också lyfta ett antal synpunkter och farhågor kring den föreslagna riksintressepreciseringen. Det gäller bland annat förväntade effekter på miljön, konsekvenser för lokalsamhällets och norra Gotlands utveckling, påverkan på kommunal infrastruktur och anläggningar samt konsekvenser rörande beredskaps- och säkerhetsfrågor.

Bedömning

Tillväxtverkets förslag till utpekande av riksintresse för industriell produktion för områden i Slite samhälle på norra Gotland har påverkan på Gotland ur ett flertal perspektiv. Förslaget bedöms påverka flera av Region Gotlands verksamheter och har därför samberetts av miljö- och byggnämnden, tekniska nämnden och regionstyrelsen. Regionstyrelseförvaltningen instämmer i de yttranden som nämnderna beslutat om.

Regionstyrelseförvaltningen vill invända mot att Tillväxtverket valt att inte inkludera Region Gotland bland de remissinstanser som getts möjlighet att yttra sig i ärendet. Det är olyckligt att en region och kommun med ansvar för bland annat regional utveckling och samhällsplanering inom och i anslutning till det aktuella området, inte ges möjlighet till en direkt dialog med remissmyndigheten i fråga.

Regionstyrelseförvaltningen har i tillägg till de sakkunniga nämndernas ansvarsområden identifierat ett antal områden och synpunkter som bör lyftas i sammanhanget.

Gotlands betydelse för Sveriges totalförsvaret ställer höga krav på det civila försvaret. Förslaget till utpekande av riksintresseområdet förstärker ytterligare vikten av att upprätthålla samhällsviktiga funktioner såsom transport- och logistikflöden, hamnverksamhet, vattenförsörjning och elförsörjning. Region

Gotland spelar en central roll i att säkerställa många av dessa funktioner. Riksintresset innebär möjlighet att stärka det civila försvaret samtidigt som det innebär ökade krav på Region Gotlands beredskapsplanering.

Ur ett beredskapsperspektiv har Region Gotland en förhoppning om att ett utpekande av riksintresse för det civila försvaret, inom det aktuella området, skulle kunna ge positiva effekter för det gotländska samhällets tillgång till en redundant elförsörjning och en bibehållen transportkapacitet till och från ön vid en framtida kris- eller beredskapssituation. I och med ett riksintresse-utpekande kan resurser och leveranser prioriteras till Heidelbergs Materials verksamhet. Men samtidigt finns det gemensamma försörjningsberoenden med andra samhällsviktiga verksamheter inom Region Gotland. För att upprätthålla alla delar av det civila försvaret och undvika att uthålligheten hos andra samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt, krävs ett helhetsperspektiv.

För att föreslaget riksintresse ska ge positiva effekter för den lokala beredskapen på Gotland, behöver det säkerställas att åtgärden bidrar till att upprätthålla logistik och funktionalitet för civilsamhället på Gotland. Det betyder i klartext att den planerade utökningen av överföringskapacitet för el mellan Gotland och fastlandet, verkligen byggs och att den dessutom medför tillräcklig reservkapacitet vid störning eller avbrott samt att lösningar för att säkra robust civil logistik kommer på plats. Det får inte innebära att det bredare riksintresset främst medför större risk, i kristid, för att inte tillgängliga resurser, som exempelvis el och bränslen, prioriteras till det övriga civila samhällets behov utan uteslutande styrs till cementtillverkningen.

Region Gotland vill också lyfta farhågor rörande miljö- och hälsomässiga aspekter av ett utpekande av området som ett riksintresse. Om produktionen i kristid och tider av elbrist skulle prioriteras så högt att den ges tillstånd att drivas utan givna miljövillkor så äventyras livsmiljön på Gotland genom oacceptabelt stor påverkan på luft och vatten. Om den på grund av elbrist får drivas utan CCS (bolagets planerade anläggning för koldioxidavskiljning) skulle detta innebära oacceptabelt stora klimatpåverkande utsläpp.

Det är också viktigt att ta i beaktande att den planerade byggnationen av Heidelbergs anläggning för koldioxidavskiljning, 2027-2030, kan komma att innebära en mer eller mindre temporär dubblering av Slites invånarantal, vilket gör att samhället också måste beredas utrymme att växa. Ett riksintresseutpekande kan innebära begränsningar i möjligheterna för samhällets nödvändiga utveckling.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår också att följande del av Tillväxtverket text i värdebeskrivningen utgår eller omformuleras: *"Fabriken levererar även stora mängder elenergi och fjärrvärme från den överskottsvärme som bildas."* Den nya anläggningen kommer att kräva extern tillförsel av stora mängder el och använda all tillgänglig överskottsvärme. Redan idag ger interna elleveranser bara omkring 5 % av fabriksanläggningens nuvarande elbehov och ungefär

10 % av anläggningens interna värmebehov återvinns som fjärrvärme med mera till externa kunder.

Det är också relevant att påpeka att såväl markområde, som produktionsanläggning och utlastningshamn ägs av en utländsk företagskoncern som är en av världens största cementtillverkare och att det är viktigt att företagets koncernledning, i ett framtida krisläge, betraktar den gotländska verksamheten som prioriterad och även fortsatt har en ambition att verka tillsammans med övriga aktörer inom det gotländska samhället.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det upprättade förslaget till samlat yttrande lyfter relevanta synpunkter och frågeställningar och att yttrandet kan godkännas av regionstyrelsen för att inges till Tillväxtverket via Länsstyrelsen i Gotlands län. Handlingar ska vara länsstyrelsen tillhanda senast 23 april, vilket ställer krav på omedelbar justering av regionstyrelsens beslut.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att en skarpare skrivelse i yttrandet behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Begäran om yttrande över nytt riksintresseanspråk, Länsstyrelsen i Gotlands län, inkommen 2024-12-16

Förslag till: Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för framställan av cement i Slite, Region Gotland, Gotlands län, inkommen 2024-12-16

Tekniska nämnden 2025-03-13, (TNAU § 59)

Miljö- och byggnämnden 2025-03-06 (MBNAU § 21)

Regionstyrelseförvaltningens förslag till samlat yttrande, 2025-03-17

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-17

RS AU § 111   Remiss. Förslag till beslut för nytt naturreservat i marin miljö - Karlsöarnas havsområde dnr 1974-2024

Ärendenummer: RS 2025/492

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Upprättat förslag till yttrande inlämnas till Länsstyrelsen i Gotlands län.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län föreslår att ett havsområde runt Karlsöarna, cirka 97 000 hektar stort, ska skyddas som naturreservat. Syftena är flera, men centralt är att skydda viktiga födosöksområden för alkor och tumlare, genom att reglera fisket i området.

Området är också av betydelse för marina ekosystemtjänster och annan biologisk mångfald, med prioriterade bevarandevärden som rev och rekryteringsområde för strömming. Sannolikt kommer området senare att utpekas även som Natura 2000, även om de föreslagna gränserna för reservatet respektive Natura 2000-området inte kommer vara exakt samma.

Den föreslagna reservatsbildningen bedöms gynna det regionala utvecklingsmålet kring *Säkrad biologisk mångfald* samtidigt som det inte bedöms påverka andra regionala utvecklingsmål kring klimatneutralitet, energisystem, näringslivsutveckling och kommunikationer negativt.

Bedömning

Ärendet har mycket gemensamt med delar av ärendet kring *Nya Natura 2000-områden för bevarandet av fåglar enligt fågeldirektivet* (RS 2022/782) som regionstyrelsen tog ställning till i juni 2022. Upprinnelsen till det ärendet var att regeringen då hade gett tolv av landets kustlänsstyrelser i uppdrag att utifrån information om fågelförekomster och arternas ekologiska behov föreslå marina områden lämpliga att ingå i Natura 2000-nätverket. Länsstyrelsens förslag var att inrätta två Natura 2000-områden; ett längs hela Gotlands ostkust, och ett för ett stort havsområde främst väster om Karlsöarna.

Regionstyrelsen tillstyrkte inte förslaget. Skälen var främst att regionstyrelsen ansåg att förslaget, i avsaknad av konsekvensutredning, inte innehöll svar på hur många av målen i den regionala utvecklingsstrategin, kring bland annat energitillförsel, klimatarbete, kommunikationer och näringslivsutveckling, som skulle komma att påverkas av förslaget.

Några skillnader mellan förslaget kring Natura 2000-områden 2022 och det nu föreliggande förslaget kring naturreservat bör uppmärksammas:

- Länsstyrelsens förslag 2022 gällde två Natura 2000-områden; havsområdet runt Karlsöarna och det betydligt större området längs hela Gotlands ostkust. Föreliggande förslag gäller bara havsområdet runt Karlsöarna.
- Formen på det nu föreslagna naturreservatet är inte identisk med förslaget på Natura 2000-område 2022. En stor skillnad är att det föreslagna naturreservatet inte följer den gotländska kusten utan mer eller mindre går rakt söderut från Karlsöarna (se bilaga 1).
- Natura 2000 är i strikt mening inte är exakt samma sak som ett naturreservat. Ett naturreservat är ett formellt områdesskydd enligt 7 kapitlet i miljöbalken med specifika föreskrifter, medan ett Natura 2000-område är mer inriktat på att uppfylla EU:s bevarandemål, exempelvis enligt fågeldirektivet, och kräver prövning av verksamheter som kan påverka området negativt.
- Region Gotlands nya översiktsplan var 2022 under framtagande. Regionstyrelsen hade 2022 invändning att *"de två föreslagna SPA-områdena med stor sannolikhet kommer försvåra utbyggnad av vindkraft till havs i de tre områden som pekas ut i förslaget till ny översiktsplan för Gotland"*. När översiktsplanen nu är antagen kan konstateras att den innehåller två områden för nyproduktion av energiutvinning till havs. Det ena av de områdena, E18 väster om Hoburgen, ligger söder om det föreslagna naturreservatet. Det finns dock ett mindre överlapp mellan ytorna, vilket också länsstyrelsen uppmärksammar i beslutet.
- Regeringen hade i juni 2022 inte presenterat sitt stopp för havsbaserad vindkraft i Östersjön i svensk ekonomisk zon. Det innebär dock inte per automatik att det även berör vindkraftsetableringar innanför territorialgränsen. Likaledes bör regeringens etableringsstopp för vindkraft inte betraktas som permanent för all framtid, utan något som är avhängigt säkerhetsläget i kombination med teknikutvecklingen.
- EU har höjt ambitionsnivåerna när det gäller ekologisk hållbarhet. Syftet med den nyligen antagna förordningen om restaurering av natur (EU 2024/1991) är att vända förlusten av biologisk mångfald och försämringen av ekosystem i EU. Medlemsstaterna har fram till augusti 2026 på sig att ta fram nationella naturrestaureringsplaner för hur detta ska gå till. Skydd av marina miljöer kommer med stor sannolikhet ha en framträdande roll, eftersom EU-kommissionen redan 2022 inledde ett överträdelseärende mot Sverige för att Sverige inte klassificerat de mest lämpade områdena i antal och storlek i landets marina vatten som särskilda skyddsområden (SPA) enligt fågeldirektivet.

Enligt vad regionstyrelseförvaltningen erfar fortgår processen med Natura 2000-utpekandena för bland annat havsområdet runt Karlsöarna; Länsstyrelsen har lämnat sitt förslag till regeringen. Under förutsättning att regeringen fattar beslut kommer sannolikt kommer ett likartat område som nu föreslås som naturreservat senare förklaras som även Natura 2000-område.

Skälen att Länsstyrelsen föreslår även naturreservat som skyddsform är sannolikt att man effektivare kan skydda både populationen av alkor och andra havsfåglar och Östersjötummlaren eftersom man kan reglera utnyttjandet av havet genom föreskrifter. I föreskrifterna kan man bland annat förbjuda fiske i området, vilket dels skyddar den för alkor och tumlare gemensamma födoresursen fisk, dels minskar dödligheten hos både havsfåglar och tumlare genom att minska förekomsten av fiskeredskap som kan orsaka drunkning.

Genom att förbjuda fiske i reservatet kan det också ges möjlighet för återhämtning av fiskpopulationerna, vilket understöds av den ovannämnda förordningen om naturrestaurering. Förordningen betonar att restaurering ska prioriteras i Natura 2000-områden samt livsmiljöer för de arter som återfinns i bilaga 2, 4 och 5 till art- och habitatdirektivet. I Karlsöarnas havsreservat gäller detta för naturtypen biogena rev och arten Östersjötummlare.

En annan viktig faktor är att föreskrifterna ger möjlighet till att förbjuda etablering av vindkraftsverk och andra anläggningar till havs. Att området inte har klassats som område för energiutvinning i den statliga havsplanen indikerar att området inte är lämpligt för vindkraft. Förutom att området är genomkorsat av fartygsstråk så ligger norra delen av reservatsområdet inom TV Riksintresse Flygplats – MSA ytor (3 kap 8 § MB) samt FM MSA (3 kap. 9 § MB). En mindre del av reservatets norra hörn ligger även inom riksintresset FM Stoppområde Höga objekt (3 kap. 9 § MB). Länsstyrelsens förslag till A-föreskrifter bifogas som bilaga 2.

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att föreslå regionstyrelsen att tillstryka bildandet av naturreservatet *Karlsöarnas havsområde*. Det är i linje med den regionala utvecklingsstrategins definition av det övergripande målet *Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen* ("Gotland har bidragit till att Östersjön är ett levande och friskt hav. Naturen brukas så att ekosystemtjänsterna värnas och öns biologiska mångfald säkras") samtidigt som det bidrar till måluppfyllelse för effektmålet *Säkrad biologisk mångfald*.

Reservatsbildningen bedöms samtidigt inte försämra möjligheterna att nå några av utvecklingsstrategins andra effektmål, där de i sammanhanget viktigaste är:

Ett klimatneutralt Gotland och Ett energisystem baserat på förnybar energi

Ytan utgör inget regionalt utvecklingsområde för havsbaserad energiproduktion i Region Gotlands översiktsplan. Ytan är inte heller reserverad för energiutvinning i den (reviderade men ännu ej antagna) nationella havsplanen. Ledningssträckning för nya energiöverföringskablar mellan Gotland och fastlandet är fortfarande under utredning, men bedöms inte påverkas. Länsstyrelsens avsikt är att nedläggning och underhåll av undervattenskablar generellt ska vara tillåten, men tillståndspliktig. Yttrandet innehåller en begäran om förtydligande på detta område.

God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet

Länsstyrelsens bedömning är att en reservatsbildning inte har någon kostnadmässig konsekvens för yrkesfisket eftersom det inte finns några särskilda fiskerätter i området och det överlappar inte heller med riksintresse för yrkesfiske enligt miljöbalken. Reservatsbildningen är positiv för besöksnäringen. Närmaste LIS-område (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) ligger i Klintehamn och påverkas inte.

God tillgänglighet och hållbara kommunikationer

Reservatet korsas av flera befintliga sjötrafikstråk som är riksintressen enligt MB 3 kap. 8 §. Länsstyrelsen bedömer att reservatets föreskrifter inte påverkar sjöfarten i dessa stråk eftersom fartygstrafik inte regleras. Farledsunderhåll kommer vara tillåtet. Det gäller därmed även inseglingen/tillgängligheten till Klintehamns hamn liksom turisttrafiken till Karlsöarna.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Förslag till Beslut om naturreservatet Karlsöarnas havsområde, Eksta socken, Gotlands kommun, Länsstyrelsen i Gotlands län, inkom 2025-02-21
Förslag till yttrande daterad 2025-04-22
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-11

RS AU § 112   Remiss. Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84)

Ärendenummer: RS 2025/284

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen tillstyrker remitterade lagförslag.

Sammanfattning

Region Gotland har inbjudits att senast den 30 april 2025 lämna synpunkter på betänkandet SOU 2024:84 Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv. I betänkandet föreslås sammanfattningsvis att det med hänsyn till totalförsvarets intressen ska krävas tillstånd för utländska aktörer att förvärva fastigheter och därmed jämförliga objekt. Att inte fritt kunna sälja sin egendom anses innebära en begränsning, ett intrång, i äganderätten för alla fastighetsägare, däribland Region Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen har i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningen bedömt att intrånget med hänsyn till dess syfte bör tålas och att Region Gotland därmed bör tillstyrka remitterade lagförslag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Försvarsdepartementet inkom 2025-01-30

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-19

RS AU § 113   Medborgarförslag. Billigare alternativ till färjeförbindelse

Ärendenummer: RS 2024/2039

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2024-09-24 där förslagsställaren föreslår att regionstyrelsen eller lämplig nämnd får i uppdrag av fullmäktige att utreda och försöka presentera ett billigare alternativ till färjeförbindelse till fastlandet, samt att senare presentera det för Trafikverket och regeringen.

Staten ansvarar för trafikförsörjningen mellan Gotland och fastlandet. Trafiken upphandlas av Trafikverket och avtalet tecknas mellan Trafikverket och operatören. Region Gotland har ingen del i upphandlingen eller avtalet. Den tredje juli 2024 tecknades ett nytt färjetrafikavtal för perioden februari 2027-2035 med option på ytterligare två år. Det nya avtalet innebär en kraftigt minskad kostnad för staten. Den årliga ersättningen till operatören sänks från dagens 498 miljoner kronor till 280 miljoner kronor, medan kraven på trafiken i stora drag är desamma. Utifrån statens perspektiv utgör det nya avtalet därmed redan ett billigare alternativ. Region Gotland hade önskat att de medel som staten ”sparar” i och med det nya avtalet skulle gå tillbaka till Gotland i form av lägre biljett- och fraktpriser, liksom till omställningen till mer klimatvänliga överfarter. Region Gotland anser att staten borde verka för billigare resor och transporter för alla som reser till och från Gotland.

Det finns en mängd faktorer att väga in och ta hänsyn till i upphandlingen av färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet, varav flera som Region Gotland inte har insyn i eller resurser till att hantera. Förslagsställaren utvecklar dessutom inte under vilka premisser en utredning ska genomföras. Med långsammare färjor, lägre turtäthet, lägre krav på isklass och robusthet m.m. skulle sannolikt ett billigare alternativ till färjeförbindelse kunna presenteras, men till en hög alternativkostnad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser utifrån ovan att Region Gotland inte ska initiera en egen utredning av ett billigare alternativ till färjeförbindelse och att medborgarförslaget ska avslås. Regionstyrelseförvaltningen anser att det även fortsättningsvis ska vara Trafikverkets ansvar att utreda Gotlandstrafiken. Region Gotland och gotländska aktörer spelar en viktig roll genom att lyfta in behoven hos gotländskt samhälle och näringsliv i processen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare hantering och förtydliganden i underlaget behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-09-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27

RS AU § 114   Regiondirektörens information

Sammanfattning

Stefan Hollmark, regiondirektör, informerar regionstyrelsens arbetsutskott om:

- Regiongemensam inriktning för digitalisering inom hälso- och sjukvården.
- Ny tandvårdschef.
- Tandhygienistutbildning.
- Översiktsplan Vårt Gotland 2040.
- Avtalet med CMP sägs upp.
- Förnyelsedagen.